

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
مؤسسه آموزش عالی اخلاق و تربیت

دانشکده روان‌شناسی

رشته روان‌شناسی اسلامی (مثبت‌گرا)

پایان‌نامه کارشناسی ارشد

نقد رویکرد فمینیستی اگزستانسیالیستی سیمون دوبووار درباره خانواده بر اساس منابع اسلامی

استاد راهنما:

حجت‌الاسلام دکتر محمدرضا کدخدایی

دانش پژوه:

جعفر ربیعی

شهریور ۱۴۰۳

الله الرحمن الرحيم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مؤسسه آموزش عالی اخلاق و تربیت
ذرات علم، ثمرات تقوی

صورت جلسه دفاع پایان نامه

بایمیدات خداوند متعال و با استعانت از حضرت ولی عصر (عجل الله تعالی فرجه)

جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد جناب آقای سید محمدعلی حسینی
رشته: روانشناسی اسلامی مثبت گرا

تحت عنوان: تقدیر و کرم فمینیستی الگوریتمی سیمون دو بووار درباره خانواده بر اساس منابع اسلامی

با حضور اساتذ و راهنما، اساتذ مشاور و هیات داوران در مؤسسه آموزش عالی اخلاق و تربیت در تاریخ ۲۹ بهمن ۱۴۰۲ برگزار گردید و پایان نامه ایشان با

کسب نمره به عدد: ۱۲ به حروف: دوازده نهم با درجه شایسته پذیرفته شد.

امضاء	مرتبه علمی	نام و نام خانوادگی
	دانشیار	مدیر گروه: حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای دکتر محمدرضا احمدی
	---	استاد راهنما: حجت الاسلام والمسلمین جناب دکتر محمدرضا کخدایی
	دانشیار	استاد داور: حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای دکتر رحیم نارویی
	---	استاد مشاور: جناب آقای سید مهدی موسوی
	---	نماینده تحصیلات تکمیلی: جناب آقای سید مهدی موسوی

معاون آموزشی مؤسسه

آقای سید مهدی موسوی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
مؤسسه آموزش عالی اخلاق و تربیت

دانشکده روان‌شناسی

رشته روان‌شناسی اسلامی (مثبت‌گرا)

پایان‌نامه کارشناسی ارشد

نقد رویکرد فمینیستی اگزیستانسیالیستی سیمون دوبووار درباره خانواده بر اساس منابع اسلامی

استاد راهنما:

حجت‌الاسلام دکتر محمدرضا کدخدایی

دانش‌پژوه:

جعفر ربیعی

شهریور ۱۴۰۳

بسمه تعالی

تعهدنامه اصالت پایان نامه

اینجانب **جعفر ربیعی** فرزند **منصور** متولد ۱۳۶۷ به شماره شناسنامه ۱۱۹۰۰۰۰۷۱۷ صادره از شهرضا به شماره دانش پژوهی ۹۷۱۱۴۰۰۶ رشته روان شناسی اسلامی (مثبت گرا) متعهد می شوم که مطالب مندرج در این پایان نامه حاصل کار پژوهشی اینجانب است و دستاوردهای پژوهشی دیگران که در این زمینه از آنها استفاده شده است مطابق مقررات ارجاع و در فهرست منابع و مآخذ ذکر گردیده است. این پایان نامه قبلاً برای احراز هیچ مدرک هم سطح یا بالاتر ارائه نشده است. در صورت اثبات تخلف (در هر زمان) مدرک تحصیلی صادر شده توسط مؤسسه از اعتبار ساقط خواهد شد.

نام و نام خانوادگی دانش پژوه

امضاء

حقوق مادی و معنوی پایان نامه

چاپ و انتشار پایان نامه‌های تحصیلی دانش‌پژوهان مؤسسه آموزش عالی اخلاق و تربیت بیانگر بخشی از فعالیت‌های علمی - پژوهشی مؤسسه است.

اینجانب **جعفر ربیعی** دانش‌پژوه رشته **روان‌شناسی اسلامی (مثبت‌گرا)** مقطع کارشناسی ارشد، متعهد می‌گردم موارد ذیل را در خصوص حقوق مادی و معنوی پایان نامه ام با موضوع:

نقد رویکرد فمینیستی اگزیستانسیالیستی سیمون دوبووار درباره خانواده بر اساس منابع اسلامی

رعایت نمایم و در صورت تخلف از موارد ذیل، کلیه تبعات حقوقی آن بر عهده اینجانب خواهد بود:

۱. در صورت اقدام به چاپ پایان نامه، مراتب را قبلاً به صورت کتبی به معاونت پژوهش مؤسسه اطلاع دهم و در صورت تمایل مؤسسه به چاپ پایان نامه به صورت کتاب، اولویت با مؤسسه خواهد بود.

۲. در صورت موافقت معاونت پژوهش با چاپ پایان نامه به صورت کتاب توسط دانش‌پژوه، در صفحه سوم کتاب (پس از برگ شناسنامه) عبارت ذیل چاپ گردد:

«کتاب حاضر حاصل پایان نامه کارشناسی ارشد در رشته **روانشناسی اسلامی مثبت‌گرا** است که در سال **۱۴۰۳** در مؤسسه آموزش عالی اخلاق و تربیت به راهنمایی آقای **حجت‌الاسلام دکتر محمدرضا کدخدایی** از آن دفاع شده است.»

۳. به منظور غنی‌سازی منابع و مآخذ کتابخانه مؤسسه، دو نسخه از آن به کتابخانه و دو نسخه نیز جهت بهره‌برداری به معاونت پژوهش اهدا خواهد شد.

نام و نام خانوادگی دانش‌پژوه

امضا

تقدیم

تقدیم به ساحت مقدس و ملکوتی سرور زنان اهل بهشت حضرت صدیقه کبری فاطمه زهرا سلام الله علیها و به همه مادران و زنان فداکار سرزمینم و خصوصا مادر و همسر صبور و فداکارم

تشکر

تشکر و سپاس فراوان از همه کسانی که در راستای نگارش این پایان نامه با رهنمودها و راهنمایی‌های خود، اینجانب را یاری نمودند؛ به ویژه تشکر و قدردانی از استاد بزرگوار جناب حجت‌الاسلام و المسلمین دکتر محمدرضا کدخدایی

چکیده

باتوجه به جایگاه ویژه خانواده به‌عنوان اصلی‌ترین و بنیادی‌ترین نهاد اجتماعی تمدن‌ساز، این نهاد همواره در کانون توجهات مکاتب گوناگون بوده است و تقریباً تمامی مکاتب در مورد نقش و جایگاه آن به ارائه نظر پرداخته‌اند. غالب رویکردهای فمینیستی، خانواده را به‌عنوان ساختاری ستم‌آلود معرفی نموده‌اند که باید دگرگون شود. دگرگونی در ساختار خانواده و سوق‌دادن زنان به مشاغل عمومی و تضعیف نقش زنان در نهاد خانواده، از اصول برنامه‌های بیشتر فمینیست‌هاست. گرایش‌های افراطی فمینیسم مانند فمینیسم اگزیستانسیالیسم این نهاد را به‌شدت مورد حمله قرار داده‌اند تا جایی که سیمون دوبووار به‌عنوان معروف‌ترین اندیشمند این نحله فمینیستی با تقبیح نظام خانواده، ازدواج و خانواده را موجب فرودستی و بدبختی زنان می‌داند و معتقد است ازدواج و مادری تقریباً همیشه زن را نابود می‌کند. دوبووار با نظرات خود کلیه ارزش‌های حاکم بر جامعه زنان و نقش‌های آنان در خانواده مانند مادری، همسری، خانه‌داری، فرزندآوری، تربیت فرزندان و... را بی‌ارزش نمود. این در حالی‌ست که بسیاری از مکاتب خصوصاً مکتب اسلام، خانواده را نهادی اصیل، ارزشمند و حتی مقدس دانسته‌اند و نقش زن را در آن نقشی محوری که مطابق بر طبیعت، سرشت و فطرت زن می‌باشد، برشمرده‌اند، که این جایگاه در انسجام خانواده و رشد و تعالی آن نقش بسزایی دارد و در کانون احترام، تکریم و محبت قرار گرفته است. علی‌رغم انتقادات بسیاری که به اندیشه‌های دوبووار وارد است، این نظریات همچنان در جوامع بشری و در جامعه ما طرف‌داران بسیاری دارد که منجر به ایجاد شکاف و تزلزل در بنیان خانواده گردیده است. در این رساله به روش توصیفی تحلیلی و با جمع‌آوری مطالب کتابخانه‌ای از طریق فیش‌برداری از منابع، کتاب‌ها، مقالات، پایان‌نامه‌ها و سایت‌های حقوقی، به بررسی نظریات سیمون دوبووار درباره ماهیت و جایگاه زن و خانواده پرداخته‌ایم و سپس این نظرات را بر اساس دیدگاه اندیشمندان غرب و اسلام مورد نقد و بررسی قرار داده‌ایم.

واژگان کلیدی: خانواده، جایگاه زن، همسری، مادری، فمینیسم اگزیستانسیالیسم، سیمون دوبووار، اسلام

فهرست

فصل اول:	۱
کلیات و مفاهیم	۱
۱-۱- بیان مسئله	۲
۲-۱- اهمیت مسئله و ضرورت تحقیق	۸
۳-۱- پیشینه تحقیق	۹
۴-۱- اهداف تحقیق	۱۲
۵-۱- سؤال اصلی تحقیق	۱۳
۶-۱- سؤالات فرعی تحقیق	۱۳
۷-۱- روش تحقیق	۱۳
۸-۱- مفاهیم	۱۴
۱-۸-۱- فمینیسم	۱۴
۲-۸-۱- آگزیستانسیالیسم	۱۵
۳-۸-۱- فمینیسم آگزیستانسیالیسم	۱۷
۴-۸-۱- جنس / جنسیت	۱۸
۵-۸-۱- موج دوم فمینیسم	۱۹
۶-۸-۱- خانواده	۲۱
فصل دوم:	۲۳
مروری بر زندگی نامه و آثار سیمون دوبووار	۲۳
۱-۲- زندگی نامه	۲۴
۲-۲- مروری بر آثار و تألیفات سیمون دوبووار	۲۹

- ۲۹..... آثار ادبی: ۱-۲-۲
- ۳۸..... آثار اجتماعی و فرهنگی ۲-۲-۲
- ۴۲..... خاطرات ۳-۲-۲
- ۴۵..... فصل سوم:.....
- ۴۵..... بررسی نظریات سیمون دوبووار در مورد خانواده و مؤلفه‌های آن.....
- ۴۶..... ۱-۳- بنیان خانواده.....
- ۵۰..... ۲-۳- مؤلفه‌های خانواده.....
- ۵۰..... ۱-۲-۳- ازدواج.....
- ۵۵..... ۲-۲-۳- اشتغال.....
- ۵۸..... ۳-۲-۳- خانه‌داری.....
- ۶۳..... ۴-۲-۳- همسری.....
- ۶۸..... ۵-۲-۳- فرزندآوری.....
- ۷۳..... ۶-۲-۳- مادری.....
- ۷۹..... ۳-۳- جمع‌بندی.....
- ۸۵..... فصل چهارم:.....
- ۸۵..... نقد و بررسی اندیشه‌های سیمون دوبووار در مورد خانواده از دیدگاه اندیشمندان غرب و اسلام.....
- ۸۶..... ۱-۴- نقد از دیدگاه اندیشمندان غرب.....
- ۸۹..... ۱-۱-۴- ازدواج و همسری.....
- ۹۲..... ۲-۱-۴- اشتغال و خانه‌داری.....
- ۹۸..... ۳-۱-۴- فرزندآوری.....
- ۱۰۰..... ۴-۱-۴- مادری.....

- ۱۰۳ ۴-۱-۵- خانواده.
- ۱۰۶ ۴-۲- نقد از دیدگاه منابع اسلامی.
- ۱۰۹ ۴-۲-۱- ازدواج و همسری.
- ۱۱۶ ۴-۲-۲- اشتغال و خانه‌داری.
- ۱۲۲ ۴-۲-۳- فرزندآوری.
- ۱۲۶ ۴-۲-۴- مادری.
- ۱۳۱ ۴-۲-۵- خانواده.
- ۱۳۷ فصل پنجم:
- ۱۳۷ جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
- ۱۳۸ ۵-۱- جمع‌بندی نظریات سیمون دوبووار در مورد خانواده.
- ۱۴۰ ۵-۲- جمع‌بندی نقد اندیشمندان غرب نسبت به نظریات سیمون دوبووار.
- ۱۴۲ ۵-۳- جمع‌بندی نقد دیدگاه اسلام نسبت به نظریات سیمون دوبووار.
- ۱۴۵ ۵-۵- سایر یافته‌های پژوهش.
- ۱۴۶ ۵-۶- پیشنهاد پژوهشی.
- ۱۴۹ منابع و مأخذ